

DRACULA, de Bram Stoker ~ fragment (ediția 1897)

CAPITOLUL 1

Jurnalul lui Jonathan Harker

3 mai. Bistrița.

Părăsit München la 8:35 p.m., pe 1 mai.

Sosit la Viena a doua zi, dis-de-dimineață; trebuia să ajungem la 6:46, dar trenul a întârziat o oră.

Buda-Pesta pare a fi un loc minunat, din câte am putut să-mi dau seama din goana trenului și după cele câteva străzi pe care m-am plimbat. Mi-a fost teamă să mă îndepărtez prea mult de gară, pentru că trebuia să ne continuăm călătoria și să recuperăm cât mai mult din întârziere.

Aveam senzația că părăsim Occidentul și intrăm în Orient; Dunărea, care aici are cele mai grațioase dimensiuni, ne purta pe sub splendidele ei poduri către tradițiile dominației turcești.

Am plecat la timp și am ajuns la Klausenburg după căderea nopții. Aici m-am cazat la hotel *Royale*. Am mâncat pui fript cu boia, foarte bun, dar parcă prea picant. (*Mem.* Să nu uit să cer rețeta pentru Mina.) Ospătarul mi-a spus că se numește "paprika hendl" și că e o mâncare tradițională pe care am s-o întâlnesc peste tot de-a lungul Carpaților.

Am avut noroc cu puțina germană pe care o știu, într-adevăr, nu știu cum m-aș fi descurcat aici fără ea.

Avînd un pic de timp liber la Londra, vizitasem British Museum și cercetasem cărțile și hărțile referitoare la Transilvania; aveam convingerea că oarecare cunoștințe despre acele locuri îmi vor prinde bine în relațiile pe care urma să le stabilesc cu un nobil din regiune.

Cu acest prilej am descoperit că ținutul despre care vorbea contele se găsește tocmai la hotarul dintre Transilvania, Moldova și Bucovina, în inima Carpaților – una dintre cele mai sălbatice și necercetate zone ale Europei.

Nu am reușit nicidecum să mă luminez asupra locului exact unde se află Castelul Dracula, pentru că nu există hărți ale acestei țări, comparabile cu cele ale Serviciului Cartografic de la noi; în schimb, am aflat că Bistrița, orașul de unde trebuia să iau diligența, după spusele contelui Dracula, este destul de cunoscut. Notez aici câteva din impresiile mele, ca să mi le amintesc mai ușor atunci cînd am să-i povestesc Minei despre această călătorie.

În Transilvania se întâlnesc patru naționalități distincte: *sașii* în sud, trăind laolaltă cu *valahii* – care sînt descendenții dacilor; *maghiarii* în partea de apus, iar la răsărit și nord, *secuii*. Eu voi ajunge printre aceștia din urmă, care susțin că se trag direct din Attila și din huni. Ar putea fi chiar așa, căci în secolul al unsprezecelea maghiarii i-au găsit pe huni stabiliți aici.

Am citit că toate superstițiile cunoscute în lume s-au adunat în Carpați, ca și cum aici ar fi fost centrul tuturor vîltoarelor imaginației; dacă așa stau lucrurile, șederea mea poate fi foarte interesantă. (*Mem.* Să nu uit să-l întreb pe conte despre toate acestea.)

DRACULA, de Bram Stoker ~ fragment (ediția 1897)

N-am dormit prea bine, deși patul era destul de confortabil, căci am avut tot felul de vise bizare. Un câine a urlat toată noaptea sub fereastra mea și poate că din cauza lui n-am putut dormi; ori poate că de vină a fost cina prea sărată, zadarnic am băut toată apa din carafă, că tot îmi era sete. Către dimineață am adormit și m-au trezit lovituri repetate în ușă, încît cred că la acel ceas eram scufundat într-un somn adînc.

La micul dejun am mîncat tot papricaș și un fel de terci din făină de porumb, pe care ei îl numeau "mămăligă", apoi vinete umplute cu carne tocată, cu un gust excelent, cu numele de "impletata". (*Mem.* Să cer și rețeta asta.)

Am mîncat în grabă, pentru că trenul pleca cu puțin înainte de ora opt, sau mai precis ar fi trebuit să plece, pentru că, după ce am ajuns într-un suflet la gară la 7:30, am așteptat în vagon mai bine de o oră înainte de a se pune în mișcare.

Cu cît mergi mai spre răsărit, cred eu, cu atît mai puțin punctuale sînt trenurile. Mă tot întreb oare cum or merge ele în China?

Am avut toată ziua la dispoziție ca să putem admira țara asta plină de frumuseți la tot pasul. Din loc în loc, mici așezări sau castele cocoțate taman pe culmea dealului, după cum văzusem în vechile ceasloave cercetate; mai la vale, goneam pe lîngă rîuri și torente care păreau să amenințe cu inundații fatale, dacă te luai după digurile înalte de piatră aflate de o parte și de alta a apei. Trebuie să vină multă apă care să curgă vijelios, ca să poată fi o amenințare serioasă.

Mulți oameni în fiecare gară, uneori grupuri compacte, îmbrăcați foarte diferit. Unii erau întocmai ca țărani de la noi sau ca aceia pe care i-am văzut în Franța și în Germania, cu scurteici, pălării rotunde și pantaloni făcuți în casă. Alții arătau, însă, foarte pitoresc.

Femeile erau chiar drăguțe, dacă nu te apucai să le privești prea îndeaproape, dar păreau stînjinite datorită taliei. Toate purtau mîneci mari, albe, de toate felurile, și mai toate aveau cingători late, cu bete lungi care fluturau ca veșmintele balerinelor, însă, desigur, aveau jupoane dedesubt.

Dar cei mai ciudați și mai neciopliți dintre toți erau slovacii, cu pălăriile lor mari de cowboy, cu pantalonii largi, de un alb murdar, cu cămășile de in alb și cu cingătorile enorme și grele de piele, late de o palmă și țintuite cu alamă. Aveau pantalonii băgați în cizmele înalte, purtau plete și mustăți negre, groase. Arătau destul de original, dar nu-ți inspirau încredere. Dacă i-ai fi văzut la teatru, i-ai fi luat numaidecît drept o ceată de tîlhari orientali de demult. Sînt totuși, după cîte am aflat, inofensivi și mai degrabă sfioși. Soarele deja apusese cînd am ajuns la Bistrița, un orașel vechi, dar foarte interesant. Situat practic chiar la frontieră – prin pasul Bîrgăului ajungi direct în Bucovina –, orașul a avut într-adevăr o existență zbuciumată ale cărei urme încă se văd. În urmă cu cincizeci de ani, cinci incendii uriașe au năpăstuit orașul provocînd adevărate ravagii. La începutul secolului al XVII-lea, ținutul a avut parte de un asediu de trei săptămîni, de pe urma căruia a pierdut 13.000 de locuitori, lăsîndu-i deoparte pe cei dispăruți datorită foametei și a bolilor.

Contele Dracula îmi indicase hotelul *Golden Krone*, care, spre marea mea bucurie, era o clădire veche, autentică, iar eu voiam să văd și să cunosc specificul local. În mod evident eram așteptat, deoarece cînd am ajuns m-a întîmpinat o femeie în vîrstă, dar voioasă la chip, îmbrăcată în costumul național obișnuit – bluză albă și un șorț dublu, în față și în spate, din material colorat, puțin cam prea stîmt. S-a înclinat și m-a întrebat:

– *The Herr Englishman?*

– Da, am spus, Jonathan Harker.

DRACULA, de Bram Stoker ~ fragment (ediția 1897)

A zîmbit și i-a șoptit ceva unui bătrîn în cămașă albă, care o urmase la ușă. Acesta plecă, dar se reîntoarse de îndată cu o scrisoare:

"Prietene, bun venit în Carpați! Te aștept cu nerăbdare. Trage un somn bun în noaptea asta. Mîine la trei diligența pleacă în Bucovina; ți-am reținut un loc. La trecătoarea Bîrgăului te va aștepta caleașca mea, ca să te aducă înapoi. Nădăjduiesc că întreaga călătorie de la Londra pînă aici s-a încheiat cu bine și că îți va face plăcere șederea în frumoasa mea țară. Prietenul domniei tale, Dracula"

4 mai.

Am aflat că și gazda mea primise o scrisoare de la conte, cu porunca de a-mi asigura locul cel mai bun în diligență, însă cînd am încercat să-l descos mi s-a părut cam reținut și a pretins că nu prea înțelege germana mea. Dar nu putea fi adevărat, fiindcă pînă atunci înțelesese perfect, cel puțin judecînd după răspunsurile exacte pe care mi le dăduse. El și soția lui, bătrîna care-mi deschisese, schimbă priviri înspăimîntate. Mai bîigui că primise banii într-o scrisoare și că asta e tot ce știa. Cînd i-am întrebat dacă-l cunosc pe contele Dracula și dacă ar putea să-mi povestească ceva despre castelul acestuia, amîndoi își făcură semnul crucii și, spunîndu-mi că nu știu absolut nimic, refuză pur și simplu să mai scoată o vorbă. Ora plecării era atît de aproape, încît n-am avut timp să mai întreb pe nimeni; dar totul mi se păru foarte misterios și, desigur, nu prea liniștitor.

Cu puțin timp înainte de plecare, bătrîna urcă la mine în cameră și mă întrebă înspăimîntată:

– Trebuie să pleci? O! Tinere Herr, chiar trebuie să pleci?

Femeia era într-o asemenea stare de agitație, încît părea că uitase și puțină germană pe care o știuse, vorbind un amestec de limbi greu de înțeles. De-abia puteam s-o urmăresc. Cînd i-am spus că trebuie să plec numai de cîț și că mă angajasem într-o afacere importantă, ea mă întrebă din nou:

– Știi ce zi e astăzi?

I-am răspuns că e ziua de 4 mai. Clătină din cap, pe urmă zise:

– O, da! Știu asta! Știu, însă dumneata ai idee ce zi anume e?

Cum i-am răspuns că nu înțeleg, ea reluă:

– E ajunul Sfîntului Gheorghe. Nu știi că în noaptea asta, cînd bat clopotele de miezul nopții, duhurile rele pun stăpînire pe lume? Știi unde te duci și ce te așteaptă?

Era atît de îngrozită, încît m-am străduit să o liniștesc, dar fără succes.

În cele din urmă, căzu în genunchi, implorîndu-mă să nu plec sau să mai aștept măcar o zi sau două. Era ridicol de-a binelea, însă nici eu nu mă simțeam în apele mele. Totuși trebuia să-mi văd de treburi, nu puteam îngădui nimănui să mi le încurce. Am încercat atunci s-o ridic și i-am spus, cu toată seriozitatea de care am fost în stare, că îi mulțumesc, dar că obligația mea e imperioasă, că trebuie să plec. Se sculă, își șterse ochii și, scoțîndu-și crucifixul de la gît, mi-l întinse. Nu știam cum să reacționez, pentru că, asemeni oricărui anglican, fusesem învățat să privesc lucrurile acestea într-o oarecare măsură drept idolatrie, dar în același timp mi se părea lipsit de cuviință să refuz o persoană vîrstnică, atît de bine intenționată, dar și atît de tulburată.

Pesemne că a citit pe chipul meu îndoiala căci, petrecîndu-mi după gît rozariul, mai spuse, înainte de a ieși iute din odaie:

– De dragul mamei domniei tale.

DRACULA, de Bram Stoker ~ fragment (ediția 1897)

Scriu acest fragment în jurnal în timp ce aștept diligența care, bineînțeles, întârzie; cruciulița este tot la gît. Să fie de vină spaima bătrînei hangițe sau înspăimîntătoarele superstiții ale locului, dacă nu însuși crucifixul, nu știu, dar nu mă simt în largul meu, ca de obicei. Dacă acest caiet va ajunge la Mina fără mine, cel puțin să găsească în el un rămas-bun! Iată diligența!

5 mai. *La castel.*

Ceața de dimineață s-a risipit, iar soarele s-a înălțat peste orizontul ce pare crestat, nu știu dacă sînt copaci sau dealuri, căci fiind atît de departe, mari și mici, se confundă. Nu-mi este somn și, pentru că mîine pot să mă trezesc după voia inimii, voi scrie, firește, pînă cînd am să adorm. Am atît de multe și ciudate lucruri de notat și, pentru ca nu cumva cel ce va citi să creadă că am mîncat la Bistrița prea pe-ndestulate, fie-mi îngăduit să transcriu întocmai meniul. Mi s-a servit ceea ce ei numesc "frigărui haiducești", adică bucăți de slănină, ceapă, carne de vită, tăvălite toate în boia, apoi înfipite într-o țeapă și fripte deasupra focului. În același fel simplu în care pregătim noi la Londra mîncarea pentru pisici!

Am băut și vreo două pahare de *Auriu de Mediaș*, un vin care produce pișcături neașteptate pe limbă, o senzație de altfel chiar deloc neplăcută.

Cînd m-am suit în diligență, vizitiul nu urcase încă pe capră, și l-am văzut cum stă de vorbă cu bătrîna. Vorbeau, fără îndoială, despre mine, fiindcă din timp în timp îmi aruncau cîte o privire; unii dintre oamenii care stăteau pe bancă în fața ușii se ridicaseră și, apropiindu-se, ascultau cu atenție, întorcînd compătimitor capul către mine. Îmi ajungeau la ureche unele vorbe, care reveneau mai des, cuvinte ciudate, așa că am scos ușor dicționarul meu poliglot din geamantan, ca să le aflu înțelesul.

Trebuie să spun că nu erau încurajatoare deloc, de pildă: *Ordog* – "Satana", *Pokol* – "iad", *stregoica* – "vrăjitoare", *vrolok* și *vlkoslak*, unul în slovacă și celălalt în sîrbă, amîndouă cuvintele însemnînd cam același lucru, ceva între vîrcolac și vampir. (*Mem.* Trebuie să-l întreb pe conte despre aceste superstiții.)

Cînd pornirăm, mulțimea din fața hanului, care între timp sporise considerabil, făcu semnul crucii, apoi toți îndreptară spre mine două degete. Nu fără greutate am izbutit să-l fac pe unul dintre călători să-mi explice ce înseamnă gestul țăranilor; la început n-a vrut să-mi răspundă, apoi, cînd a aflat că sînt englez, mi-a explicat că e un semn ca să mă păzească de deochi. N-a fost tocmai plăcut pentru mine, de-abia plecat către un loc necunoscut, pentru a întîlni un om pe care nu-l văzusem în viața mea și despre care nu știam mai nimic. Pe de altă parte, toți acești oameni păreau atît de buni, de îndurerați și de compătimitori, încît n-am putut să nu mă simt mișcat. N-am să uit niciodată ultima imagine din curtea hanului și mulțimea aceea de figuri expresive care făceau semnul crucii, stînd în jurul porții boltite, prin care se putea desluși fundalul de frunziș bogat al leandrilor și al portocalilor sădiți în hîrdaie verzi, în mijlocul curții.

Apoi, vizitiul nostru, ai cărui pantaloni largi acopereau toată partea din față a caprei – ei numesc această piesă de îmbrăcăminte *gotza* – plesni din biciul lung deasupra celor patru căluți înhămați alături unul de celălalt și o pornirăm la drum.

Curînd, frumusețea locurilor mă făcu să uit spaima ce mă încercaseră mai înainte, deși, dacă aș fi înțeles graiul sau mai degrabă graiurile tovarășilor mei de drum, n-aș fi putut să mă descotorosesc de ele cu atîta ușurință.

DRACULA, de Bram Stoker ~ fragment (ediția 1897)

În fața noastră se perindau povârnișuri verzi pline păduri, încoronate cu pîlcuri de arbori sau lăsînd să se vadă zidurile albe ale caselor de-a lungul drumului. Pretutindeni, o uluitoare jerbă de pomi înfloriți: meri, pruni, peri, cireși; iarba pe care călcam, pe sub pomi, era smălțuită pe alocuri cu florile căzute. Urcînd sau ocolind aceste coline verzi, pe care ei le numesc *Mittel Land*, drumul șerpuieste prin verdeață sau se pierde între șirurile de pini ce coboară, ici-colo, ca limbi de flăcări, poalele colinelor. Drumul era cam colțuros și totuși parcă zburam de-a lungu-i, cu o grabă febrilă. Nu înțelegeam pentru ce ne pripim așa, dar fără îndoială că vizitiul ținea să ajungem la Prundul Bîrgăului fără să pierdem o clipă. Mi s-a spus că, pe timp de vară, drumul este excelent, dar că nu fusese încă reparat după zăpezile de astă-iarnă.

În această privință, el se deosebește de cele mai multe dintre drumurile ce taie Carpații și care, după un vechi obicei, nu sînt îngrijite. Din vechime, *hospadarii* se fereau să le mai repare, pentru ca nu cumva turcii să-și închipuie că se pregătesc de a aduce în ajutor oști străine și astfel să grăbească începerea unui război care, la drept vorbind, putea izbucni oricînd.

Dincolo de cocoșele colinelor înverzite ale *Mittel Land*-ului se profilau alte povârnișuri împădurite, în spatele cărora se înălțau trufași înșiși Carpații. Apăreau la dreapta și la stînga noastră, luminați de soarele de după-amiază, în tonuri splendide de azur și purpură pe creste, de verde și brun acolo unde iarba și stîncile se amestecau; o nefirească priveliște de stînci colțuroase și de vîrfuri ascuțite se pierdea în depărtare, acolo unde se iveau piscurile înzăpezite. Din loc în loc, spărturi adînci în munte, în care văzusem, pe cînd soarele scăpăta, licărul alb al cîte unei căderi de apă. Unul dintre tovarășii mei de drum mă apucă de braț pe cînd tocmai ocoleam o măgură și dădeam ochii cu un pisc înalt acoperit de zăpadă, ce părea, pe cînd apucam pe drumul său șerpuit, că ne stă drept în față:

– Privește! *Isten szek!* - Tronul lui Dumnezeu! și se închină cu pioșenie.

Ne-am continuat drumul care părea nesfîrșit, pe cînd soarele cobora tot mai mult în urma noastră, iar umbrele serii începeau să ne cuprindă. Faptul că piscul înzăpezit păstra încă din lumina asfințitului și părea că se scaldă într-o gingașă aură trandafirie, accentua senzația de întunecime. Cînd și cînd, treceam pe lîngă cehi și slovaci, cu toții purtînd straie pitorești, însă am remarcat cu neplăcere că cei mai mulți aveau gușă. Pe marginea drumului erau multe cruci și cînd treceam pe lîngă ele tovarășii mei de drum se închinau. Din loc în loc întîlneam țărani sau țărănci ce stăteau în genunchi în fața vreunui mormînt; nici nu întorceau capul spre noi, atît de adînciți erau în ruga lor, încît ai fi zis că nu mai au nici ochi, nici urechi pentru lumea din jur. Multe lucruri erau noi pentru mine. De pildă, clăile de fîn în copaci sau pîlcurile de mesteceni plîngători, cu trunchiurile lor albe lucind ca argintul printre verdele delicat al frunzelor. Uneori, ne încrucișam pe drum cu cîte o căruță de poștă, obișnuita căruță țărăneasă, lungă, cu osie liberă, astfel gîndită încît să facă față drumului plin de gropi. Vedeam, în căruțe, țărani întorcîndu-se acasă, cehii în cojoace albe de oaie, slovaci în mindire colorate, aceștia din urmă purtîndu-și topoarele lungi ca pe niște lănci. Seara se vestea friguroasă, iar întunecimea tot mai adîncă părea să amestece în aceeași beznă stejari, fagi și pini; totuși, în văile prin care treceam, printre mături, urcînd cîte o trecătoare, coniferele negre se distingeau pe alocuri pe fundalul unui lîntoliu proaspăt de nea. Cîteodată, cînd drumul străbătea cîte un pîlc de pini care, în întuneric, părea că ne înghite, mari pale de ceață acopereau din loc în loc copacii, lăsînd o impresie stranie și solemnă, ce-mi înturna gîndurile la plăsmuirile feroase ce mă

DRACULA, de Bram Stoker ~ fragment (ediția 1897)

chinuiseră spre seară, înnoptarea punea într-o lumină ciudată norii ca niște fantasme rătăcitoare printre Carpați. Când și când, pantele deveneau atât de abrupte, încât cu toată graba vizitiului nostru caii erau siliți să meargă la pas. Aș fi vrut să cobor și să merg pe lângă ei, cum se obișnuiește la noi în asemenea împrejurări, însă vizitiul nici nu voia să audă.

– Nu, nu, spuse el, nu puteți să mergeți pe jos. Cîinii sînt prea primejdioși.

Și mai adăugă, pregătind evident o glumă sumbră, fiindcă privi roată, căutînd zîmbetul aprobator al celorlalți:

– De altfel, nu veți duce lipsă de treburi din astea, chiar înainte de a merge la culcare.

Opri doar o singură dată, atunci cînd veni vremea să aprindă felinarele.

Cu cît sporea întunericul, cu atît pasagerii păreau mai speriați, ba unul, ba altul îi cereau să mîne mai repede. Vizitiul biciuia caii fără milă și îi îmboldea, cu strigăte sălbatice de încurajare, să gonească mai iute. Cînd se întunecă de-a binelea, mi se păru că văd o lumină cenușie petrecîndu-se prin fața noastră, ca și cum ar fi fost o despicătură în dealuri. Călătorii erau tot mai îngrijorați. Diligența sălta nebunește, scîrțîind din încheieturi și clătîndu-se ca o barcă pe marea agitată, încît a trebuit să mă țin bine. Apoi drumul deveni mai lin, de ni se păru că am prins aripi. De ambele părți, munți amenințători sugrumau drumul, gata să ne acopere. Intram în Pasul Bîrgăului. Pe rînd, cîtiva dintre tovarășii mei de drum îmi oferiseră daruri, pe care mi le întinseseră cu o seriozitate ce înlătura posibilitatea unui refuz. Erau, desigur, felurite lucruri bizare, dar fiecare îmi era înfățișat cu o bunăvoință atât de firească, cu vorbe atât de calde, cu asemenea binecuvîntări și chiar cu acele mișcări fără noimă în care se citea teama, încît îmi reveniră în minte țărani din fața hanului din Bistrița, închinîndu-se și făcînd semne de deochi. Acum aproape zburam, așa, cu vizitiul chircit pe capră și cu pasagerii aplecați de o parte și de alta a diligenței, scrutînd cu atenție întunericul. Era limpede că-i stăpînea neliniștea, că se întîmplase sau așteptau să se întîmple ceva, însă, atunci cînd i-am întrebat, nici unul nu mi-a dat nici cea mai vagă explicație. Starea de agitație se menținu o bucată de vreme.

În fine, pasul Bîrgăului ne apăru în fața ochilor, deschizîndu-se spre răsărit. În beznă, norii negri se rostogoleau deasupra noastră, apăsat, copleșitor, văzduhul vestea furtună. Părea că lanțul de munți despărțise cerul în două, iar acum noi intrasem în jumătatea stăpînită de furtună. În ceea ce mă privește, îmi roteam privirile după trăsura care trebuia să mă ducă la conte. Mă așteptam să văd din clipă în clipă luminile felinarelor, prin noapte, însă bezna rămînea de nepătruns. Singura lumină venea de la lămpile noastre, în ale căror raze pîlpîitoare, aburul cailor obosiți se ridica ca un nor alb. Puteam vedea acum drumul nisipos întinzîndu-se alb în fața noastră, dar nu se zărea nici urmă de vreun vehicul.